

refereix a una unitat intrínseca, derivada del seu concepte de Filologia romànica. Cal acceptar-la plenament. I seria injust de passar per alt algunes altres coses que contribueixen també a donar unitat a aquest bell llibre: la finor d'anàlisi, l'amplitud de coneixements, l'escrupolositat filològica, la segura erudició i el sentit artístic del seu autor.

R. A. i S.

«*Homenaje a Cervantes*». Lo dirige y edita FRANCISCO SÁNCHEZ-CASTAÑER. [València], Mediterráneo, 1950. (2) + 680 pàgs. + 30 làms.

Entre els diversos actes commemoratius del quart centenari de la mort de Cervantes que el 1947 foren celebrats a tots el països on la llengua castellana és parlada, coneguda o estimada, cal destacar, per l'extraordinari relleu que adquiriren, els que tingueren lloc a la ciutat de València, gràcies a la impulsió i a l'activitat entusiasta del Prof. Francisco Sánchez-Castañer.

De les múltiples manifestacions valencianes — exposicions, concursos, conferències, representacions teatrals, emissions de ràdio, solemnitats religioses, encunyació de medalles, etc. —, el Sr. Sánchez-Castañer es proposà de salvar de l'oblit un conjunt de treballs que publica, en una doble edició — damunt paper alfa verjurat, en dos volums, i damunt paper corrent, en un volum —, sota el títol d'*Homenaje a Cervantes*.

La primera part d'aquesta miscel·lània comprèn una *Corona poètica cervantina*, on s'apleguen cent cinquanta-un sonets, d'autors diversos, sobre temes cervantins, amb un pròleg — *Ante una corona* — de Vicente Aleixandre i un epíleg — *Junco final* — de Gerardo Diego. A assenyalar la singularitat del sonet de J. M. López-Picó, que pot igualment llegir-se — i en ambdós casos amb la mateixa perfecció lingüística — en català i en castellà. En tres apèndixs són donats: a) les bases establertes per al concurs de la corona poètica; b) un model de butlletí d'inscripció per a la corona, i c) l'acta del Jurat que concedí el premi a Juan Pérez Creus.

La segona part conté, sota el títol d'*Estudios cervantinos*, dinou de les conferències — de valor divers, naturalment, però algunes d'elles interessantíssimes i d'una gran novetat — que foren llegides a l'Aula del Mediterrani, creació extrauniversitària de la càtedra de Literatura espanyola de la Universitat de València.¹ No podem fer altra cosa, ací, sinó donar-ne els títols i els noms dels autors: *La Dulcinea de Cervantes*, per A. COTARELO VALLEDOR; *Sancho-Quijote, Sancho-Sancho*, per DÁMASO ALONSO; *Sobre «La Galatea» de Cervantes*, per F. LÓPEZ-ESTRADA (resum d'un llarg estudi crític sobre el mateix tema aparegut dins les publicacions de la Universitat de la Laguna); *Cervantes y el «Persiles»*: *Un aspecto de la difusión de esta novela*, per M. GARCÍA BLANCO; *La locura en Don Quijote*, per F. SÁNCHEZ-CASTAÑER; *Un*

1. No s'hi han imprès, per raons diverses, les conferències de Gregorio Marañón, L. Morales Oliver, E. Julià i Martínez, Manuel Blecua, Antonio Tamayo i Lluís Guarner. D'altra banda, els temes tractats en algunes conferències han estat substituïts, a l'hora de la publicació, per d'altres; hom ho indica al davant de cada text en l'edició en dos volums, però la supressió de les portadelles de les conferències en l'edició en un volum ha privat d'aquestes dades els seus exemplars.

aspecto interpretativo de «El retablo de las maravillas» (Picaresca, paponcia, discreción) per JOAQUÍN DE ENTRAMBASAGUAS; *Las monedas de Don Quijote y Sancho*, per F. MATEU I LLOPIS; *Cervantes y Boccaccio*, per E. ALARCOS GARCÍA; *El cautiverio en la obra cervantina*, per A. ZAMORA VICENTE; *Las «Ocho comedias» de Cervantes*, per A. VALBUENA PRAT; *Cervantes en Inglaterra*, per E. ALLISON PEERS; *Comentario inicial: El «Quijote», obra de invención*, per C. REAL DE LA RIVA; *Lo trágico y lo cómico mezclado: Nota al capítulo XXXV de la Primera parte del «Quijote»*, per R. DE BALBÍN LUCAS; *El «Quijote» y Don Quijote: Notas de lectura*, per F. INDURAIN HERNÁNDEZ; *Los acordes fundamentales en el «Quijote»*, per F. MALDONADO DE GUEVARA; *Cervantes y la novela inglesa*, per WALTER STARKIE; *En torno a «La española inglesa» y el «Persiles»*, per RAFAEL LAPESA; *Recuerdos y nostalgias en la obra de Cervantes (Una introducción al «Persiles» y a la intimidad del alma de su autor)*, per E. OROZCO DÍAZ; *Cervantes y la epopeya*, per R. MENÉNDEZ PIDAL. Aquesta segona part de l'Homenaje es clou també amb uns apèndixs: el primer ofereix una comentada, ben estructurada i nodrida *Bibliografía española en el IV Centenario del nacimiento de Cervantes*, obra d'ALBERTO SÁNCHEZ (on, però, fa estrany de no trobar cap referència a la reedició, ni a la mateixa edició original, del *Catàleg de la collecció cervàntica Bonsoms*, de J. Givanel i Mas);² en el segon, A. TORMO GARCÍA dóna una *Crónica cervantina de la cátedra de Literatura de la Universidad de Valencia*, d'abast crític remarcable i molt completa.

Hem de felicitar el Sr. Sánchez-Castañer per la bella tasca duta a terme, amb intel·ligent energia, en aquesta miscel·lània cervantina, i hem de posar així mateix de relleu el desinterès i l'audàcia amb què l'illustre professor es llançà — *quixotesca*ment, podríem dir — a l'aventura de la seva estampació. Els cervantistes — i amb ells tots els estudiosos de la literatura espanyola — sabran agrair-li cordialment l'encert en la concepció, la competència en la direcció i la cura en la publicació d'aquest magnífic *Homenaje a Cervantes*.

R. A. i S.

Fr. Hernando de Santiago, predicador del Siglo de oro (1575-1639), per QUINTÍN PÉREZ, S. I. Madrid, Instituto Miguel de Cervantes (CSIC), 1949. 212 pàggs. (RFE, Anejo XLIII.)

Le parti sostanziali di questa biografia del celebre oratore spagnolo definito «Pico de oro» che vuol essere al tempo stesso un'illustrazione dell'oratoria spagnola del «secolo d'oro», sono la descrizione della vita del P. Hernando, l'esposizione assai circostanziata e discussa della storia dell'oratoria francese del secolo XVII e un esame ampio della fama e dell'opera scritta lasciataci dal P. Santiago, preceduta dallo studio e dalla soluzione positiva del problema se la Spagna ebbe una vera oratoria.

Il lavoro — lo confessa lo stesso autore —, tolta una revisione e un aggior-

2. El primer volum d'aquesta reedició, en versió castellana i posada al dia, aparegué l'any 1941; el 1943 sortí el segon; el 1947, com a publicació pòstuma, el tercer; actualment es troba en premsa el quart, i hom prepara els índexs que formaran el contingut del cinquè i darrer.